

Remissyttrande avseende motion- Särbegåvade barn

(20KS109)

Bakgrund:

Håkan Johansson (M) och Anders Nordin (SLP) har till Kommunfullmäktige väckt en motion och hemställan att: - *en handlingsplan upprättas för Piteå kommuns skolor, för att säkerställa att de särbegåvade barnen identifieras och får det stöd och den motivation de har rätt till utifrån sin begåvning*". Förslaget väcks med hänvisning till att barnkonventionen blivit lag och att Piteå satsar på att bli Sveriges barnvänligaste kommun.

Utredning:

I skollagens första kapitel, fjärde paragrafen (2010:800), står det att utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Eleverna ska få stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Där framgår det även att man i utbildningen ska ta hänsyn till elevers olika behov. Lagen är därmed tydlig med att även elever som har särskilda styrkor i olika ämnen har rätt till en undervisning som utmanar på den nivå där eleven befinner sig. Detta budskap går igen och skrivs än tydligare i skollagens tredje kapitel, tredje paragrafen:

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika kunskapskrav eller kravnivåer som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Skollagen kräver inte att en elev har en diagnos för att få en anpassad undervisning. Det är snarare varje elevs rätt att få det.

Under hösten 2016 utarbetades ett stöddokument – ”Att arbeta med särskilt begåvade elever” som en vägledning till skolorna i arbetet med särskilt begåvade elever. Syftet är att skapa förståelse och medvetenhet kring särskilt begåvade elever, synliggöra goda exempel samt att anpassa undervisningen så att de får utvecklas till sin fulla potential.

Barn- och utbildningsnämnden har 2016-11-30 tagit del av dokumentet. Det finns också fastställt på Insidan/Utbildningsförvaltningen/Stöddokument.

Utbildningsförvaltningen arbetar utifrån skolverkets studiepaket och det finns en tydlig arbetsgång för hur skolorna ska arbeta med att uppmärksamma, möta och undervisa särskilt begåvade elever.

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/sarskilt-begavade-elever>,

Se bifogad bilaga.

Exempel på anpassad undervisning för särskilt begåvade elever samt pågående utvecklingsarbete på skolenheterna:

- Anpassning i klassrummet av ordinarie lärare med bl.a. mera utmanande uppgifter.
- Läroböcker i olika svårighetsgrader, elever läser en högre årkurs inom ramen för den ordinarie klassen.
- Inom ramen för ordinarie undervisning ges särskilt begåvade elever utmaningar på individnivå. Undervisningen är individuellt anpassad
- Elever som får läsa med en högre årkurs i något specifikt ämne.
- Elever som får läsa med ett annat stadiet, annan skola i något specifikt ämne
- Gruppundervisning med andra särskilt begåvade barn i ett specifikt ämne, inom ramen för den ordinarie undervisningstiden tex Ma, Eng
- Tvärgrupper mellan årskurser är andra exempel som förekommer.
- Inom elevens val åk 8-9 ges möjlighet till fördjupning inom praktiska och teoretiska ämnen.
- Frågor och uppgifter i KL(kooperativt lärande) som utmanar med fördjupad analys och problemlösning.
- Musik- och dansskolan har en fördjupningslinje med ca 20 sökbara platser
- Högpresterande elever som trivs med stort eget ansvar kan få ansvar för ansvarsuppgifter inom arenor där deras ansvar och kunskaper kan lyfta andra.
- Som en del i SKA(systematiskt kvalitetsarbete), planeras för kartläggning, utformning m.m.
- Vissa skolenheter har förutom skolverkets utbildningspaket läst särskilt utgiven litteratur i ämnet.

Utvecklingsarbete pågår och materialet är framtaget som ett stöd för hur skolor ska arbeta med frågan.

Avseende identifiering av de särskilt begåvade barnen ska elevers kunskapsutveckling följas och främjas systematiskt i förskoleklass och lågstadiet. Som stöd för en likvärdig bedömning ska nationella material användas.

- Hitta språket och Hitta matematiken är stöd för att kartlägga elevers kunskaper i matematiskt tänkande och språklig medvetenhet i förskoleklass. Materialen är obligatoriska att använda från den 1 juli 2019.
- Bedömningsstöden i läs- och skrivutveckling och taluppfattning är obligatoriska att använda i årskurs 1. Det är Skolverkets bedömningsstöd, utgivna 2019, som ska användas i grundskolan, sameskolan och specialskolan. Bedömningsstöden ska användas under höst- och vårtermin
- Nationella proven i svenska, svenska som andraspråk och matematik är obligatoriska att använda i årskurs 3. Nationella proven ska genomföras under vårterminen.

Förutom dessa obligatoriska kartläggningsmaterial, bedömningsstöd och nationella prov genomförs, utifrån beslut på varje skolenhet, olika kartläggningar av elevers kunskaper, förmågor och färdigheter av specialpedagoger/speciallärare och ordinarie lärare. Det kan vara tex. Lässtandarder, DLS(diagnostiskt material för analys av läs- och skrivförmåga) m.m.

Vid dessa bedömningar, kartläggningar och prov kan de särskilt begåvade eleverna identifieras men det behövs egentligen inga särskilda prov för att klassas som särskild begåvad. Det är läraren som ska bedöma elevens fallenhet och engagemang.

I statsbidraget för *Likvärdigt skola* har barn i behov av stöd prioriterats och platserna för barn med högfungerande autism har utökats från 12 till 16. Barn med högfungerande autism har ofta specifika intresseområden och är ibland särskild begåvade inom något specifikt ämne.

Utifrån ovanstående görs bedömningen att det stödmaterial som utarbetats samt de kartläggningar och bedömningar som görs inom ramen för den ordinarie undervisningen är tillräckligt för att säkerställa att de särskilt begåvade eleverna identifieras och får det stöd de har rätt till.

Elice Ökvist
Avdelningschef, grundskola
Utbildningsförvaltningen